Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 150. Vineri în 7 (19) Iuliu.

DREPTATEA

Apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm.□1 cr., plus 30 cr. timbru.

Redactor responsabil: Dr. George Candrea.

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41 Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Generalul Doda.

Timişoara, 19 Iuliu n.

Astădi ca și în anul 1887 toate privirile românilor sunt aţintite spre Caransebeș. Și dacă atunci inimile noastre ale tuturor palpitau de bucurie pentru actul bărbătesc, căruia generalul Doda i-a dat espresiune prin memorabila sa scrisoare adresată presidentului camerei deputaţilor maghiari, astădi tot acelea inimi, tot acel popor e cuprins de o jale adêncă, fiind-că se desparte pentru vecinicie de bărbatul, care a știut într'un singur moment sě-'și cucerească încrederea, stima și iubirea unui întreg popor.

Într'adevěr, generalul Doda este o figură cum în istoria popoarelor numai rar o întâlnim. Dînsul apare deodată ca un meteor pe orizonul vieţii noastre naţionale, pentru ca nu mult după aceasta sě şi dispară. Momentana lui apariţiune însě a fost de ajuns pentru-ca sě lase urme adênci în istoria noastră naţională, care va înregistrá cu deosebită mândrie numele regretatului general lângă cei mai buni și mai iubiţi ai nostri.

În vieaţa noastră politică apariţiunea generalului Doda este cu atât mai surprindětoare, cu cât în ţeară la noi nu este obiceiul, ca și militarii — fie dînșii chiar pensionaţi — sě iee parte activă la lucrările parlamentului. Militarii nostri pensionaţi sunt buni bucuroși, dacă dînșii timpul retragerii lor din lumea sgomotoasă, îl petrec în o perfectă liniște. Dînșii voiesc, ca în schimbul multelor strapotări și neajunsuri cari sunt legate de cariera militară, sě ducă o vieaţă idilică.

Nu astfeliu generalul Doda! Fiiu de grăniţer fiind, într'însul mai mult de cât în ori-care altul s'a înfiltrat încă din fragedă-i tinereţă adênc sentimentul de datorinţă. Când dar' grăniţerii sěi iubiţi i-au oferit mandatul de deputat, pentru-ca sě le represinte interesele particulare și cele naţionale, atunci generalul Doda a credut că este contra caracterului sěu de grăniţer, ca el în interesul liniștei sale proprii sě refuse alegětorilor sěi de a le împliní dorinţa lor. Generalul Doda a primit, şi generalul Doda s'a achitat cu scumpětate de datorinţa cu care a fost însărcinat.

Datorinţa însě unul fieşte-carele dintrě noi și-o poate împliní numai pe câtă vreme ea stă în consonanţă cu cele mai intime ale noastre convingeri. În momentul când cineva caută sě-și împlinească datorinţa contra convingerilor și principiilor de care între alte împrejurări poate fi condus, el devine un trădătoriu al causei în serviciul căreia s'a pus. Datorinţă și convingere stau cu deosebire în politică în strînsă legătură.

Nimenea altul, ca generalul Doda, n'a fost convins atât de mult despre acest adevěr. Dînsul a stat neclintit sub stindardul sub care se înrolase, pentru-că așa-i demandá datorinţa. În acel moment însě, când datorinţa a venit în conflict cu convingerile sale politice, cu credeul sěu politic, Doda nici atunci n'a părăsit steagul, — pentru-că Doda erá general, a strigat însě în lumea mare, că i-se face imposibil de a-și împliní datorinţa, fiind-că după convingerea sa un singur deputat român nu mai puteá sě represinte un popor întreg. Generalul Doda a rěmas dar' a casă.

Doda însě aveá acum datorinţa sě spună și alegětorilor sěi hotărîrea sa, și generalul a făcut'o.

Pentru noi va rěmânê modul hotărît și conscient cum dînsul a vorbit cătră alegětori, un esemplu demn și nobil de imitat.

»Am făcut acest paş — dice regretatul general — în deplina conştiinţă, că comit un act de pasivă resistenţă contra legei, dar' l'am făcut, a trebuit sě-l fac sub presiunea nenaturalelor împregiurări politice în cari ne aflăm, şi a mai multelor consideraţiuni morale, cari a le ignorá nu este permis cetăţeanului de omenie, de unde şi i-au asupra-mi rěspunderea, deplina rěspundere pentru acest act, atât faţă de voi, cât şi faţă de naţiune şi de lumea întreagă«.

Așa vorbește un bărbat de caracter politic integru, care știe ce vrea.

Așa de mult erá convins generalul de pasul care voiá sě facă, în cât cu o credinţă nestrămutată diceá alegětorilor sěi:

Pentru casul de necredut, ce nici nu pot nici nu voiu a-l presupune, că paşul meu n'ar fi aprobat de Voi, încă de pe acum din capul locului trebue sě Vě fac cea mai limpede declaraţiune, că în conştiinţa mea de împlinire cu credinţă și onoare a datorinţei mele cătră Tron și cătră naţiunea mea, reprobarea Voastră de loc nu m'ar alterá; aţi face însě prin aceea Voi înşi-Ve trista mărturie înaintea naţiunei, că nu aţi fi fii demni ai acelei naţiuni, pentru a cărei onoare naţională astădi chiămat este a se espune al Vostru cerc electoral.

Și Doda nu s'a înșělat în alegětorii sei, ei i-au urmat cuvintelor și sfaturilor lui, pentru-că grăniţerii ţineau la generalul lor iubit, pentru-că grăniţerii sunt și ei bărbaţi devotaţi causei naţionale.

Așa a fost, așa a simţit generalul Doda, — pentru aceea inimile și privirile noastre sunt în momentul de faţă aţintite spre Caransebeș.

Generalul Doda nu mai este întrě noi, numele sěu, memoria sa însě ne vor serví nouă, generaţiunei tinere, de un puternic impuls pentru formarea caracterului nostru, — pentru aceea: cum trebue sě fie și sě gândească un bun și adevěrat român.

Sě depunem dar' cu toţii o lacrimă ferbinte pe mormêntul bětrânului și iubitului nostru general.

G. C.

Înmormêntarea.

Cu privire la înmormêntarea iubitului și adânc regretatului general *Traian Doda*, primim următoarele aměnunte.

Caransebeș, 18 Iuliu n.

Inteliginţa română din Caransebeș după primirea tristei știri despre încetarea din vieaţă a neuitatului și neînfrântului conducětoriu naţional, s'a întrunit în conferinţă și a ales un comitet pentru arangiarea înmormêntărei, puněndu-se firește în conţelegere cu membrii familiei. Comitetul este compus din următorii domni: *Ilie Curescu*, președintele comunităţii de avere, ca președinte de comitet, *Iosif Bălan* profesor, ca secretariu de comitet, apoi membrii: Andreiu *Ghidiu* protopop, *Traian Badescu* protodiacon, secret. consistorial, *Ion Ionașiu* și *Traian Barzu* asesori consist., *Teodor V. Păcăţian* publicist, *Gerasim Sîrbu* profesor, *Patriciu Drăgălina* profesor-dirigent, *Alesandru Bălaş* magistru silvanal, *Ioan Bartolomei* senator magistratul, *Petru Ionescu* profesor, *Adrian Diaconovici* architect, *Alesandru Diaconovici* forestieriu şi Dr. *Constantin Popasu* medic și profesor.

Comitetul acesta rěmâne în permanenţă de la constituire până la înmormêntare, și a staverit următoarea programă de înmormêntare:

Programa

înmormêntării Ilustrităţii Sale a domnului general *Traian Doda*, în diua de 7/19 Iuliu 1895

I.

Conductul funebral pleacă la oarele 5 d. a., de la casa defunctului, din strada Orșovei, înaintând prin strada Elena, strada Maria-Teresia, piaţa Maria-Teresia, piaţa Francisc-Ferdinand, strada Traian-Doda, strada bisericei și strada Ovid și face 4 stări, a nume:

1. la crucea mare, din piaţa mare;
2. la crucea din piaţa mică,
3. la crucea din strada bisericei şi
4. la crucea din strada Ovid.

II.

Ordinea conductului funebral.

În fruntea conductului merge un oficer domestic al societăţii „Pietas“ din Timişoara. Urmează apoi:

1. Comandantul militar al conductului, dimpreună cu jumětate din trupele consignate pentru onorurile militare;
2. Capela militară a Regimentului de infanterie Nr. 61;
3. Corurile vocale;
4. Băieţii îmbrăcaţi în stihare, formând 2 rênduri paralele, în frunte cu crucea cea mare și cu praporii;
5. Corpul purtătorilor de cununi, designaţi ds corporaţiuni, pentru ducerea cununilor;
6. Carul cu cununi;
7. Pontificantele cu asistenţa preoţilor şi a diaconilor slujitori;
8. Carul cu sicriul repausatului, însoţit la dreapta și la stânga de suboficerii Regimentului, comandaţi în acest scop de un oficer, de oficerii domestici ai societăţii „Pietas“, de codrenii designaţi din partea Comunităţi de avere şi de purtătorii de mașale;
9. După sicriu rudeniile, oficerii, delegaţii corporaţiunilor și publicul jelitoriu;
10. Conductul îl încheie a doua parte a ostășimei consignate.

III.

După depunerea sicriului în biserica cu hramul sântului Ioan se va sěvêrșí ceremonialul funebral.

IV.

După serviciul aședărei în mormênt rostește dl asesor consistorial Ion Ionașiu un cuvênt ocasional, corurile întonează câte o cântare ocasională, apoi sicriul se depune în cripta familiară din cimiteriul gr. or. român;

Comitetul arangiatoriu.

Corul din Lugoş va luá parte în corpore la înmormêntare și va cântá cu cunoscuta precisiune doioasele rěspunsuri funebrale.

Musica militară ia parte (în mod gratuit) la înmormêntare, din espresul ordin al comandamentului de corp militar din Timișoara, pentru-că conform regulamentelor militare, ostaşilor numai în acel cas li-se face conduct cu musică, când musica se află garnisonată în loc, ear' în Caransebeș nu se află musică militară.

Din diua morţii ilustrului nostru bărbat până după înmormêntare nici într'una dintrě localităţile publice din *Caransebeș* nu cântă musica, nici nu se arangează petreceri, — va sě dică, orașul întreg a îmbrăcat haină de doliu, din diua morţii până la înmormêntare.

Primariul orașului Caransebeș Dl *Ludovic de Szivós*, a convocat pe 18 Iuliu n. c. adunare estraordinară magistratuală, în care s'au decis următoarele:

Apreţiind marile merite ale defunctului cetăţean al oraşului Caransebeş, — General *Traian Doda*, — representanţa orăşenească decide a se arbora edificiul magistratual cu steag negru, — a trimite o deputaţiune care sĕ esprime familiei regretele şi condolinţele oraşului, — a depune o coroană pe sicriul defunctului, cu inscripţiă *românească*, — şi a luá parte la înmormêntare — *în corpore*.

Din afară au sosit la adresa familiei următoarele telegrame de condolenţă, al căror numĕr însĕ creşte mereu:

Lipova, 17 Iuliu 7 oare.

Lacrimele unui popor întreg aline focul durerei voastre, când trupul generalului *Doda* e mort. Mângăierea sĕ fie asigurarea, că sufletul lui a întrat în sufletele tuturor românilor de bine, şi schinteia aprinsă prin eroica lui vieaţă va produce focul prin care poporul român va scăpá din marea suferinţelor. Mângăiaţi-ve, căci noi plângem!

Vasile Goldiş, Terenţiu Oprean, Eutimiu Vuia, Sever Bocu, Ioan Lucaciu, Ioan Homoroga Nicolae Popescu, Aureliu Zigre, Const. Crăciun Silviu Bichişean.

Betlean (Ardeal), 18 Iuliu 10 oare.

Plecând trenul, esprim surorilor generalului adânca mea părere de rĕu, că-mi este imposibil a fi present la înmormêntarea marelui nostru defunct.

Alesandru Mocioni.

Băile Herculane, 18 Iuliu.

Adânci regrete cuprind pe toţi românii adunaţi la băi, de la cari trimitem profunde condolinţe.

Dr. Vuia.

Orşova, 17 Iuliu 4 oare.

Suntem părtaşi ai durerei Dvoastre şi a întregei naţiuni, consolându-ne, că ilustrul defunct e nemuritoriu pentru noi.

Dr. Ioan Popovici advocat. Vasile Segercean primforestieriu.

Timişoara, 17 Iuliu 11 oare.

Deplângem dimpreună cu întreg românismul moartea generalului iubit.

Redacţiunea *„Dreptăţii"*.

Braşov, 18 Iuliu 10 oare.

Trimit condolenţe sincere şi greu simţite sufleteşti dureri pentru perderea marelui român, bunul meu sfătuitor.

Intristatul *Mică Popovici*, profesor.

Braşov, 18 Iuliu.

Deplângem moartea ilustrului general, a cărui vieaţă a fost esemplu de nobilă şi generoasă abnegaţiune în lupta pentru binele neamului, pentru care a suferit şi murit.

George B. Pop.

Au mai sosit apoi telegrame de condolinţă de la majorul ces. şi regesc *Iosif Bacilă* din *St. Polten*, şi de la familia majorului *Iacobici*, din *Alba-Iulia*, precum şi din alte părţi.

Corpul regretatului defunct a fost inbalsamat în 17 Iuliu n., prin medicii Dr. *Constantin Popasu* şi Dr. *Valeriu Olariu*, în presenţa fisicului orăşenesc, şi apoi a fost aşeḑat în sicriu de sticlă. Greutatea creerilor reposatului face 1375 grame, ear' inima are o mărime fenomenală, aproape duplu ca la alţi muritori. În general, construcţia fisică a defunctului a fost ca de oţel de tare, şi între împregiurrări normale, rĕposatul puteá se treacă vîrsta de 100 ani.

Suntem informaţi, că comitetul local din *Caransebeş* va grijí după înmormêntare, ca sĕ se adune toate datele referitoare la vieaţa şi la luptele neuitatului general, pre cum şi toate episoadele din vieaţa sa publică şi privată, şi pe basa acestora sĕ se compună o biografiă esactă a iubitului defunct.

Salutăm din inimă aceasta ideiă frumoasă, adaugênd, că biografia, tipărită în formă de carte cu portretul rĕposatului, s'ar putè vinde apoi în scopul creărei unui fond pentru ridicarea monumentului prea bine meritat de către ilustrul general şi conducĕtoriu naţional.

Mulţime de coroane s'au depus până acuma pe sicriul reposatului, şi tot mai sosesc mereu.

Ceremonialul funebral va fi sĕvĕrşit de P. S. S. episcopul diecesan Nicolae *Popea*, cu asistenţă cuvenită.

Atât *„Dreptatea"* din Timişoara, cât şi *„Tribuna"* din Sibiiu au câte un raportor special în *Caransebeş*.

Din cariera militară a generalului.

Din biografia generalului eşită din isvor militar mai estragem următoarele date, cari îi arată cursul carierei sale de militariu.

Traian Doda a fost asentat la 1841. La 23 Septembre 1842 a fost făcut sublocotenent de clasa I. în regimentul grăniţeresc al 13-lea. La 1 April 1848 a avansat la rangul de locotenent, la 27 Octobre 1848 la cel de căpitan-locotenent, la 1 Martie 1849 la cel de căpitan clasa I. La 26 Nov. 1857 trece ca maior la reg. grăniţeresc nrul 6 din Varaşdin (Croaţia). La 1 Maiu 1858 este transferat în urma decisiunei preaînalte de la 9 April 1858 la statul major al corpului de încuartirare. La 1 April 1859 este transferat ca şef al acestui corp în Dalmaţia. În 17 Novembre a fost distins prin esprimarea preaînaltei recunoştinţe şi laude pentru serviciile prestate în Dalmaţia. În 15 August 1860 este avansat la rangul de vice-colonel, în 21 Ianuariu 1864 la cel de colonel. În acelaşi timp este împărţit ca colonel supranumĕrar la reg. grăniţeresc de linie nrul 2 şi încredinţat cu conducerea afacerilor de Platz-Comando din Veneţia. Prin decisiunea prea înaltă de la 13 Novembre 1866 este transferat în aceeaşi ḑi la statul major ca şef al comandei supreme din Agram. La 13 Aprile 1869 este denumit comandant de brigadă (Truppen-Briegadier), ear' la 1 Ianuariu este transferat la 12 divisiune de trupe în Cracovia. La 1 Maiu 1872 denumit general-major este pensionat la 1 Novembre a aceluiaşi an.

Reposatul general a posedat decoraţiunea de rĕsboiu, crucea militară pentru merite şi medalia milit. pentru merite cu cordonul crucei pentru merite.

Elegie

la moartea marelui luptător naţional:

Generalul Traian Doda.

Motto: Vărsá-vor suspine din suflet ţĕranii,
Căci tu le-ai fost tată în sfat şi cuvênt;
Udá-vor săracii, udá-vor orfanii
Cu lacrimi doioase frumosu'ţi mormênt.
Andreiu Murĕşan.

O veste fatală prin aer străbate
Şi groaznic răneşte al naţiei sîn, —
Murit'a *Eroul* măreţelor fapte,
S'a stîns *generalul* cu suflet *român!*

Întreagă natura e 'n doliu 'mbrăcată;
Al apelor murmur suspină doios, —
Şi rar se aude, — abia câte-odată
Un glas trist de paseri prin codrul frunḑos!

Din ochii lui ageri lumina cea vie
Aḑi nu mai luceşte spre scumpii sĕi fraţi, —
Căci lacrima-'i moartă, — ear' mintea nu ştie
Sĕ judece soartea — că-'s crerii 'nghiăţaţi!...

Aḑi braţele sale, ce 'n lupte 'nfocate
Isbiau ca un fulger în ori-ce duşman,
De glia cea dură, vai! crud sunt legate, ...
... E mort generalul, ... eroul Traian!!!...

Ah! inimi'i mele nu-'i aflu odihnă
Durere mĕ paşte şi plâng cu amar:
Se poate, o Doamne, ca raza divină
Din suflete genii sĕ peară 'nzadar?!...

O, nu, căci credinţa în lege şi limbă,
Ce geniul lui Doda în pept ni-a sădit,
În veci ne va spune: nimic nu se schimbă
Din *tot*, ce de Domnul *întâiu* s'a zidit!!...

Nu *piere* eroul, ce ştiut'a sĕ spună
Duşmanilor nostri, că suntem popor —
Ce-'şi ştie trecutul, — şi nu vrea s'apună
Când soartea-i deschide un *nou* viitor!...

Dar' omul cu firea lui slabă nu poate
Sĕ 'ndure amarul şi chinul cel greu, —
Şi 'n oara grozavă şi neagră de moarte
El plânge, sĕrmanul, suspină mereu...

Românul, de-apururi lovit de durere,
Nu plânge ca pruncii la ori-şi-ce pas,
Ci razim de n'are, — perḑênd mângăere —
El blastăm' — adese şi-al naşterii cias!

Dar' sfânta credinţă pe noi ne opreşte
Sĕ plângem... doar' moartea e poartă de traiu.
Geniul tĕu, — Doda, — printr'însa primeşte
Cunună de lauri şi vieaţă din Raiu!!

Banat-Comloş, 5 Iuliu, 1895.

Alexandru Muntean alui Vasile.

† Stambulov.

Timişoara, 19 Iuliu n.

În 18 Iuliu la 3 oare 45 minute dimineaţa, Bulgaria şi-a încheiat o epocă a istoriei sale prin moartea celui mai genial, mai nobil şi neînfricat luptătoriu al ei. Josif *Stambulov* a trecut la cele eterne ciungărit şi masacrat de mânile ucigaşe ale sbirilor....

Şi dacă paginile istoriei ar avè facultatea de a 'nroşí, de sigur li-s'ar urcá sângele 'n faţă şi s'ar ruşiná ele de ruşinea principelui Ferdinand de Coburg, care în momentul, când *omul care l'a făcut principe al Bulgariei* zace fără simţiri, deplâns de vĕduva şi copilaşii sĕi, şi mult regretat de *sincerii* sĕi amici, — dînsul se recreează la băi în străinătate, ear' pĕcătoşii sĕi actuali consilieri, asupra cărora tot mai mult se descarcă grava acusă a complicităţei, îşi spală mânile cu scârboasă perfidie...

Stambulov nu mai este. În jurul catafalcului sĕu plâng rudeniile şi amicii, — dar' alăturea cu ei p'ânge libertatea şi independanţa Bulgariei.

O groaznică tragedie s'a finit prin moartea eroului ei Stambulov, ... dar' tragedia acestui om e cestiunea de onoare a Bulgariei, şi dacă mai esistă puţin simţ de onoare în poporul acestei ţeri.... *moartea celui mai mare bulgar nu poate rĕmânĕ nerĕsbunată.*

*

Referitoriu la ultimele momente ale marelui mort reasumăm ştirile telegrafice în următoarele:

Dacă în prima noapte după atentat medicii aveau puţină speranţă de a redá vieţei pe nefericita victimă chiar şi mutilată, în a doua ḑi au trebuit sĕ renunţe la ori-ce speranţă. După amiaḑi s'a desvoltat o ferbinţeală în foarte mare grad, morbosul a căḑut în delíriu. Mai tărḑiu catastrofa 'şi arĕtă tot mai mult simptoamele. — Seara la 6 oare medicii au constatat *aprinderea peliţei creerilor* şi au înştiinţat pe nefericita lui nevastă, că ştiinţa medicală şi-a eshauriat toate încercările. Puterea mântuirei e la Dumneḑeu.

Colosala perdere de sânge, grozavele suferinţe şi marele grad de ferbinţeală 'i slăbesc în pas repede puterea de resistinţă; *catastrofa morţei poate întrá în fie-care minut.*

La 10 oare şi-a perdut conştiinţa şi *a început agonia morţei.*

De la 10 oare până dimineaţa la 3 oare 35 minute agonia a durat într'una. La acest ceas îngerul morţei s'a îndurat de grozavele suferinţe ale victimei şi i-a luat sufletul, ca sĕ 'l ducă acolo unde nu se mĕsură după dreptatea omenească.

Vre-o câţiva representanţi ai puterilor esterne erau de faţă la întêmplarea catastrofei.

*

Ultima noapte. Nevasta şi numĕroşi amici ai familiei au petrecut întreaga noapte la patul muribundului. În odaie domniá o tăcere profundă, carea prin semi-întunerecul odăiei apăreá şi mai înfiorătoare. Numai din când în când erá întreruptă de câte-un sunet — plânsetul nefericitei vĕduve.

Morbosul slăbiá pe fie-care minut. În starea-i inconştientă se 'ncercá sĕ vorbiască, dar' nu puteá. Numai mişcatul buzelor tradá aceasta voinţă.

La portariul palatului în decursul nopţei se perondau neîntrerupt ştiricirile asupra faselor morbului; şi geranţii diplomatici s'au presentat din timp în timp la locuinţa muribundului.

Dimineaţa la 3 o. 35 m. sufletul a scăpat de cătuşele trupului mutilat.

Membrii familiei şi cei din jurul sĕu au erupt în dlâns rumpĕtoriu de inimă.

Vĕduva a cuprins în braţe trupul mortului şi nu voiá sĕ se despartă de el.

— *A murit! L'au omorit! L'au ucis!* strigă nefericita femeie.

Cei dimpregiur priviau adânc impresionaţi aceasta scenă teribilă.

Politicianul, pe care 'l deplânge Bulgaria întreagă, ací e udat de lacrimile iubitoare ale nevestei sale.

Pe palatul lui Stambulov dimineaţa 'n zori o imposantă flămură neagră fâlfâiă a lene vestind tragicul final al unei rodnice vieţi. Vêntul adie prin cutele flamurelor negre pe multe alte case din Sofia, — flamure cari jelesc pe cel mai mare fiu al Bulgariei.

Stare de asediu în Sofia. Poporul bulgar şi presa din străinătate acusă cu atentatul pe principele Ferdinand şi guvernul sĕu. Principele şi guvernul declară de nebunie o astfeliu de acusă. Se tem de mânia ţarului rusesc, şi şi ţarul însuşi s'a pronunţat, că după un incident atât de sângeros nu poate primí deputaţiunea bulgară. Preste cosciugul celui mai mare inimic al sĕu nu poate primí ramura de finic întinsă de deputaţiunea ce se tîrăie pe genunchi. Seara apoi sboară vestea, că deputaţiunea bulgară şi metropolitul Clement, care abia numai de o jumĕtate

de an scăpase din închisoare, eri a fost presentată țarului; puternicul *Pobjedonosev* dă prânzuri la cari se închină pentru prietinia ruso-bulgară; ear' metropolitul Clement recunoaște cu multă pocăință, că Bulgaria a greșit foarte mult față cu Rusia.

Eată un lanț întreg de contradiceri, de încurcături, de misticism și taine nepătrunse.

Și până când cucernicul metropolit al Bulgariei se comănăcește pe la toate bidigăniile mici și mari din Rusia, în Sofia moare de moarte silnică unicul apĕrătoriu al Bulgariei libere. Până când în o casă din Sofia doliul profund și-a întins negrele aripi preste o nefericită familie, afară prin oraș e o ferbere ce seamănă cu preludiul unei grozave furtuni. *Guvernul se teme de revoluțiune, pune capitala în stare de asediu;* orașul e cutrierat de patrole militare cu arma pregătită pentru ori-ce eventualitate, ear' afară de oraș *cordon militar ține strașnică pază,* ca nimenea sĕ nu iese și *nimenea sĕ nu între.*

Și se întêmplă toate acestea pentru „susținerea siguranței publice".

Dar' poporul bulgar esplică altcum lucrurile. În ochii sĕi nu tiran a fost Stambulov, ci erou al libertății. Acest popor crede și susține, că cordonul militar are menirea *sĕ împedece venirea amicilor din provincie ai lui Stambulov . . .*

Bulgarii năvălesc cu droaia spre capitală. Fie-care tren aduce imense cete de peregrini din toate părțile țerei, mai ales însĕ din Rumelia orientală, carea n'a uitat, că Stambulov e omul, care o a eliberat de sub jugul turcesc.

. . . Și aceasta imensă mulțime de oameni nu ca sĕ demonstreze a venit, ci sĕ înmormênteze . . .

Bulgaria a venit sĕ și îngroape al doilea om mare.

După *Alexandru Battenberg* urmează *Ștefan Stambulov.*

Serviţiul telefonic.

Budapesta, 19 Iuliu 9 oare 10 m.

Principele Bulgariei și-a dat dimisia.

Foile de aici au știre telegrafică din Karlsbad, că Ferdinand de Coburg și-a trimis la Sofia actul de abdicere. Abdicerea principelui a produs sensațiune ne mai pomenită.

Chiar din causa importanței acestui pas al principelui, știrea e a se primí cu reserva cuvenită. Confirmarea ei până acum n'a sosit.

Austro-Ungaria.

Germanii și Cilli. În 17 l. c. consiliul comunal din Linz, a primit o propunere pe basa căreia consiliul comunal își esprimă părerea de rĕu că deputații germani au contribuit la primirea posițiunea budgetare a gimnasiului din *Cilli,* și provoacă pe deputații germani ca sĕ lucre cu toate mijloacele într'acolo, ca esecutarea acestei decisiuni sĕ fie zădărnicită.

Străinătate.

Ocuparea Romei. (Roma, 18 Iuliu.) În ședința de eri a senatului s'a luat la desbatere projectul de lege despre decretarea dilei de 20 Septembre de sĕrbătoare națională. S'a încins o desbatere îndelungată. Ministrul-president *Crispi* accentuează, că e vorba de o lege provenită din iniciativa parlamentului, care dacă odată e subșternută, trebue sĕ se și primiască. Legea nu e de caracter represional Guvernul nu vrea nici concordat, nici „Kulturkampf". Nu poate fi vorba de capul spiritual al bisericei, ci numai de concordatul cu regele-papă. (Plăcere viie.) Papa ca spiritual cap al bisericei la noi nu va avè nici când motiv de a se plânge. În Italia papismul e mai liber de cât în ori-care altă țeară. — Revoacă apoi în memorie luptele dintre papism și imperiul german și dice, că papa a triumfat, fiind-că Italia a făcut posiția papei inviolabilă. Numai prin libertate e posibilă pacea între stat și biserică. (Foarte bine! Plăcere viie).

La fine projectul s'a votat cu 87 voturi contra 28.

Deputațiunea bulgară la țarul. (Petersburg, 18 Iuliu.) Metropolitul *Clement* și membrii deputațiunei bulgare *au fost presentați țarului* în Peterhof eri.

La prânzul dat în cinstea deputațiunei *abissiniane* de procuratorul sinodului Pobiedonosev, la care a fost învitat și metropolitul Clement împreună cu archimandritul Vasilie, Pobjedonosev a rostit la adresa metropolitului următoriul toast:

„Rușii se bucură, că pot sĕ vadă aici pe frații lor în credință. Deie Dumnedeu, ca priceperea *unității credinței* și dragostea față de Rusia, care țeară și-a vĕrsat sângele pentru Bulgaria, sĕ pătrundă toate păturile și factorii conducĕtori ai poporațiunei Bulgariei. Deie Dumnedeu, ca bulgarii și în viitoriu sĕ se espună pentru credința lor, căci întreaga lor putere constă numai în religiunea ortodoxă și în păstrarea tradițiunilor antecesorilor lor." În fine salută de metropolitul Clement ca pe representantul Bulgariei.

În respunsul sĕu metropolitul a dis următoarele:

„Bulgaria a dat rușilor religiunea ortodoxă și cultura, li-a dat cetirea și scrierea; rușii însĕ au dat Bulgariei libertatea și independența. Bulgarii *au greșit mult* față cu Rusia, dar' iubirea Rusiei față de bulgari prevalează aceste greșeli."

După cum spune *Svjet,* deputațiunea bulgară se va re'ntoarce a casă Sâmbătă preste Moscva și Kiev.

Mișcările din Macedonia. (Constantinopol, 18 Iuliu). În apropiere de *Kralova* o patrolă de gendarmi după o luptă scurtă a făcut prisonieră o ceată de insurgenți bulgari constătătoare din 25 oameni. Conducĕtoriul acesteia spunênd, că au pătruns în Macedonia instigați și seduși prin tot feliul de promisiuni, imploară deci ertare și grație de la Sultanul.

Înarmări în Sêrbia. (Belgrad, 18 Iuliu). Guvernul ia estinse dispoșițiuni militare. În districtele sudice se vor chiămă la arme încă în decursul lunei curente *landwehrul din două despărțeminte de etate.* — Din interiorul țerei, dar' *mai ales din părțile mărginașe cu frontierele bulgare* sosesc foarte neliniștitoare știri despre agitațiunea poporațiunei. Agitatorii, cari cutrieră ținutul, fac poporațiunea sĕ creadă, că *în Bulgaria va erumpe în cel mai scurt timp rĕsboiul.*

Legea instrucțiunei în Belgia. (Bruxella, 18 Iuliu). În urma ținutei contrare a poporațiunei față cu projectul de lege despre instrucțiunea publică regele a comunicat guvernului, că numai în acel cas va sancționá acest project, dacă ședința estraordinară a consiliului de stat va aderá la el. — Probabil, că va isbucní o nouă criză de cabinet.

Conversiunea financială a Sêrbiei. (Belgrad, 18 Iuliu). Scupcina îa ședința de eri înainte de amiadi și după amiadi s'a ocupat cu desbaterea generală a projectului de lege despre conversiunea stipulată prin pactul de la Karlsbad. Ministrul de finanțe *Popovici* a rostit în apĕrarea projectului un lung discurs, care a făcut adâncă impresiune asupra deputaților. — Desbaterea se va continuá în ședința procsimă.

Internatul de băieți din Blașiu.

Acum, când tinerii români sunt persecutați pe la toate școalele maghiare, chiar și în cualificarea diliginței și progresului lor, părinții îngrijiți își vor îndreptá cu nădejde ochii spre gimnasiile românești.

Pentru părinții, cari vor sĕ-și ducă fiii la gimnasiul din Blașiu este de folos a cunoaște internatul de acolo. În internatul acesta, fundat de metropolitul Vancea, pe lângă o tacsă lunară destul de modestă băieții primesc provisiune bună și toată îngrijirea.

De aceea publicăm cu plăcere condițiunile de primire în acest institut, așa după cum le primim de la directorul Dr. Vas. Hossu.

Nr. 29—1895.

Seminariul Vancean de băieți.
(Escriere de concurs.)

Părinții, cari voiesc a-și aședá pruncii în anul școlastic viitoriu 1895—96 în seminariul tinerimei române greco-catolice de la gimnasiul român greco-catolic din Blașiu, sunt avisați, că *terminul concursului de primire este 15 August n.,* până la care di toți părinții au sĕ-și trimită concursele adresate „prea veneratului consistoriu metropolitan în Blașiu", de unde în timpul cel mai scurt li-se vor espedá resoluțiunile. Suplicele de primire ale acelor băieți, *cari n'au mai fost în seminariu,* au sĕ fie instruate cu carte de botez, testimoniu despre clasa absolvată și atestat de vaccinare.

Asemenea în suplice este a se însemná cu acuratețe locuința și posta ultimă a suplicantelui, ca sĕ nu se iviască erori în trimiterea resoluțiunilor.

Spre a fi primiți în seminariu trebue sĕ suplice și aceia, cari au fost deja în seminariu în anul școlastic espirat. Cei ce nu vor trimite suplice în scris, nu vor fi luați în considerare.

Condițiunile primirei sunt următoarele:

1. Pentru un tiner vor fi de a se plătí câte 12 fl. pe lună și așa pe un an 120 fl. Plătirea are sĕ se întêmple cu toată punctualitatea *în 2 sau 4 rate anticipative,* ceea-ce părinților li-se aduce a minte cu toată seriositatea, căci *altmintrelea direcțiunea în decursul anului va fi silită a dimite pe elevii, ai căror părinți, tutori sau îngrijitori nu au solvit ratele la timpul sĕu.*

2. Pentru fiește care tiner la începutul anului este a se solví o taxă de înscriere *de 4 fl.*

3. Fiește care tinĕr are sĕ aducă cu sine:

a) 4 părechi de schimburi bune de pânză sau giolgiu;

b) 4 năframi de busunariu și 2 la grumadi;

c) 2 părechi de călțuni buni și 4 părechi de ciorapi sau obiele.

4. Vestminte de pat:

a) 1 saltea (sac de pae) de așternut de desubt;

b) 3 fețe albe de pat;

c) 2 perini, 4 fețe de perini și 1 plapomă;

d) 2 fețe *albe de giolgiu de acoperit patul.*

Atât vestmintele de pat cât și albiturile sau schimburile au sĕ fie de a casă însemnate cu numele elevului respectiv, sau fiind numele cusut sau scris cu negreală ce nu se șterge prin spălare, căci altmintrelea superioritatea institutului nu poate luá nici o rĕspundere la cas, când s'ar perde.

5. Fieşte care tiner are mai încolo sĕ-și aducă 3 ștergare și 2 pepteni, unul rar și altul des, apoi un cuțit, 1 furcuță și 1 lingură de metal, 1 păhar și 3 servete.

6. Fieşte care tiner are mai încolo sĕ-și aducă o perie de vestminte și de curățit călțunii.

7. Părinții în decursul anului școlastic sĕ nu trimită fiilor lor din seminariu nici articli de mâncare, de cât poate la sĕrbătorile celea mari, fiind în privința aceasta în deplin provĕduți în institut, nici bani, ci lipsele de vestminte, cărți și altele de soiul acesta sĕ li-se împlinească pe calea superiorității, ca așa sĕ se evite ori-ce ocasiune la escese și transgresiuni de disciplină, daunoase educațiunei și progresului în studiu. Condițiunea aceasta li-se aduce aminte cu deosebire părinților, tutorilor și îngrijitorilor, căci altmintrelea superioritatea seminariul nu poate luá asupra sa în multe privințe nici o rĕspundere pentru elevii concreduți îngrijirei sale, și urmările neobservării condițiunei acesteia părinții vor avè sĕ și-le ascrie șie-și.

Pentru suma de 120 fl. v. a. pe un an școlastic tinerilor li-se va dá următoarea provisiune:

1. Locuință în institut, în sale mari sănĕtoase, luminoase și provĕdute cu toate cele de lipsă.

2. Vipt întreg regulat, și în special în *di de dulce: a) Dejun,* câte un păhar de lapte cald cu pâne; b) *Prând,* 3 specii și anume: supă de carne, carne cu sos și mâncare groasă cu carne, sau friptură, ear' în Dumineci și sĕrbători pe lângă acestea și aluat; *Cină,* 2 specii, anume: supă de carne și mâncare groasă cu carne. *În dilele de post,* dimineața un păhar de lapte cald cu pâne, la ameadi 3 specii, ear' seară supă și mâncare groasă de legumi, brânză sau lapte.

3. Spălatul întreg preste an. Pentru întăritul schimburilor însĕ se va plăti separat și anume *3 fl.* la începutul anului.

4. Luminatul în timpul recerut.

5. Încăldit în timp de earnă.

6. Medic și medicină din apotecă sau de casă pentru cei morboși, și viptul prescris de medic.

7. Instrucțiune în cas de lipsă prin indivịdi eminenți.

După ce din motive de higienă și curățenie s'a adaptat pentru tinerime în edificiul institutului și o scaldă de apă caldă, așa ca fieşte-care elev sĕ se poată folosí și de scaldă, se va solví la începutul anului o tacsă de 1 fl. pentru folosirea scaldei.

Părinții, ai căror fii vor fi primiți în seminariu, se înștiințează, că pentru objectele de arangiament, ce vor fi date spre folosire fiilor lor sub numĕr deosebit, aceia vor fi rĕspundĕtori. Deci ori-ce daună vor avè sĕ o rebonifice dînșii.

Tinerii primiți în seminariu vor avè a se presentá înaintea superiorității seminariale în 1 Septembre nou. Aceia, pe cari medicul institutului îi va aflá inadmisibili din ori-ce motiv higienic, vor trebuí sĕ părăsiască seminariul.

Blașiu în 13 Iuliu 1895.

Dr. Vasiliu Hossu,
rector seminarial.

Mai nou.

Politica maghiară condamnată.

Marele diariu republican *„L'Estafette"* aduce în numĕrul ce ne sosește adi (de la 17 Iuliu) un remarcabil articol întitulat *„Roumains et Hongrois"*.

Autorul condamnă aspru actuala politică maghiară. El dice, că prin actele lor ungurii par' că vreau sĕ perpetueze icoana strămoșilor veniți din Asia. „Noi credem — sfîrșește articolul — că intervențiunea Europei în Ungaria ar fí tot așa de legitimă, ca și în — Armenia".

Cronică.

Timișoara, 19 Iuliu.

„Din Comitate". Sub titlul acesta „Tribuna" de la 18 Iuliu aduce o *cronică,* care se ocupă de corespondența din Orĕștie a dlui Dr A. Muntean publicată în nrul de la 12 al „Dreptății". În fața acelei corespondențe „Tribuna" pune un citat (în 2 limbi) din „Hunyad". Din acest citat apare că dl Muntean ar fi vorbit ungurește în congregațiune și ar fi făcut parte din deputațiunea esmisă pentru învitarea fișpanului. În sfîrșit „Tribuna" adauge:

„Întrebăm pe confrații nostri de la „Dreptatea" dacă aproabă și sunt încântați de aceastâ ispravă a corespondentului lor, care dăscălește pe „tribuniști"".

Rĕspunsul nostru e scurt: *Dacă* „Hunyad" nu a mințit noi *reprobăm* hotărît ținuta dlui Dr. Muntean în ceea-ce privește cestiunea limbei, și anume nu pentru-că a vorbit „clasic" ungurește, ci pentru-că n'a vorbit *românește*. Aceasta însĕ nu le poate serví de *scusă* celor ce au *lipsit* de la congregațiune, fie ei măcar și „tribuniști."

Invitare la abonament.*)

În Nrul 86 al Dreptăței publicasem o recensiune asupra cărței **„Re-amintiri despre Turcia"** (Visszaemlékezés Törökországra) scrisă de Lakos Lajos, fost oficer în legiunea polonă pe timpul rĕsboiului *ruso-româno-turc.* Fiind aceasta carte rară, ba unică apariţiune de soiul acesta în literatura maghiară, am credut de cuviință sĕ-i fac recensiune favorabilă, cu atât mai adins, că fie-care român iubitoriu de cinstea și renumele neamului sĕu poate sĕ o cetiască cu adevĕrată mângăiere sufletească, și poate cu deplină mândrie s'o deie în mâna ori-cărui străin. Caldul sentiment de simpatie față de elementul român, iubirea de adevĕr cu care autorul descrie evenimentele din peninsula balcanică, evenimente din cari a resultat indepedența României și ridicarea sa la regat, apoi elogiile ce le aduce armatei române pe carea o pune paralel cu renumita gardă a lui Napoleon I., pre cum și maturităţei politice a principatului român de pe acel timp, — adi speranța și mândria tuturor românilor: *România liberă,* — mi-au dat încă de pe atunci ideia de a o traduce în limba română, pentru ca astfeliu sĕ o fac accesibilă și pentru publicul care nu înțelege limba maghiară. Avĕnd însĕ nedumerirea, că da dacă voiu fi greșit în apreciarea deosebitei importanțe a acestei scrieri, și astfeliu sĕ dau în mâna publicului român o carte carea prin conținutul ei nu justifică interesul ce eu i'l dau, — am așteptat sĕ vĕd ce părere și dau asupra ei factori mai mult chiămați a judecá importanța ori neimportanța opurilor.

Că nu m'am înșelat în judecata ce făcusem scrierei dlui Lakos, afară de scrisorile laudatoare sosite la adresa autorului chiar și de la persoane de distinsă posițiune socială din România, și afară de interesul ce publicul cetitoriu al Dreptăței l'a arĕtat față de cei trei capitli reproduși drept specimen, — cea mai strălucită dovadă mi-o dă următoarea notiță bibliografică din *Bibliotéque internationale de L'Alliance stientifique universelle.* Tom. II. fasc. I. pg. 209:

„Lakos Lajos. *Visszaemlékezések a török-román-orosz háborubol.* 1 vol. 8° Nagyvárad 1894.

C'est une „rara avis"! Un hongrois voulant être juste vis-à-vis des Roumains de la Roumanie! Mr. Lajos Lakos s'occupant de la guerre Roumanie-Russo-Turque, de 1877, fait ressortir la valeur de l'armée roumaine et ne refuse point au soldat roumain les plus brillantes qualités de bravoure, d'intelligence, de discipline . . . L'auteure reconnait que c'est bien à l'armée roumaine qu'est dûe la prise de Plevna . . .

Dieu soit béni! Nous avons enfin trouveré un ennemi *intelligent* . . . Pourvu que la semence ne s'en perde pas à jamais!"

În traducere:

(Lakos Lajos. *Re-amintiri din rĕsboiul turco-româno-rus.* 1 vol. 8° Oradea-mare, 1894.

Aceasta e o „rara avis"! Un maghiar voiește sĕ fie just față cu românii din România! Dl Lajos Lakos tractează despre rĕsboiul româno-ruso-turc din 1877, scoate în relief valoarea armatei române și nu hesitează a recunoaște briliantele calități de bravură, inteligență și disciplină ale soldatului român.. Autorul recunoaște, că al armatei române e meritul că a cădut Plevna . . .

Binecuvĕntat fie Domnul! Avem în fine și noi un inimic *inteligent* . . . De nu i-s'ar perde sĕmința nici odată!)

Astfeliu liniștit în conștiință, că voiu face un lucru bun și folositoriu, am esoperat de la autor dreptul de traducere și editare și în curĕnd onoratul public român va avè la disposițiune o carte, care pre lângă aceea, că 'i va procurá momente de rară mângăiere re'mprospetându-i în memorie faptele eroice ale șoimilor armatei române, îl va face totodată sĕ cunoască originea și esența așa numitei *cestiuni orientale,* presentându-i totodată în fidelă icoană politica rusească, carea acuși în tempo mai moderat, acuși în mai forte — după împregiurări — tinde necontenit sĕ cuprinde în brațele sale de polip popoarele creștine din Balcani.

De și cartea se ocupă cu evenimente petrecute în timpuri relativ îndepărtate, are totuși o deosebită actualitate în împregiurarea,că tocmai acum se petrec in colțul sud-ostic al peninsulei balcanice evenimente, cari sunt copia fidelă a celor cari în 1876 au format preludiul rĕsboiului ruso-româno-turc, car' în 1885 al revoluțiunei din Rumelia și rĕsboiului sêrbo-bulgar. În 1876 agenți provĕduți din greu cu bani rusești cutrierau Sêrbia și Muntenegru și agitau poporațiunea la rescoală contra Turciei. Focul instigat pe sub ascuns a produs roade. Din afacerea unui jaf ordinar s'a desvoltat titanicul rĕsboiu care trei ani durat'a și care în privința teritorială erá estins de la Mareaadriatică până pe platourile din Erzerum în Asia. — Tot asemenea incidente la aparentă de puțină importanță au dat naștere revoluțiunei din Rumelia și rĕsboiului sêrbo-bulgar.

Uniformitatea aproape plictisitoare, prin carea se pun la cale conflagrațiunile în peninsula balcanică, nu lasă nici o îndoială, că toate aceste provin din una și aceeași fabrică . . . Cred deci, că cetitoriul cărței *„Re-amintiri despre Turcia"* va aflá criteriul și pentru înțelegerea lucrurilor ce se petrec acum în Macedonia și în Bulgaria.

Cartea aceasta va avè în traducere română 14—15 coale de tipariu 8° mare, și va costá numai *1 fl. 50 cr. pentru Austro-Ungaria,* ear' pentru România 4 Lei,

Prețul orignalului este 2 fl.; eu însĕ deoparte ținĕnd cont de starea materială nu prea strălucită a cărturarilor români, ear' de altă parte ne-rîvnind la căștig material, am ficsat prețul numai cu 1 fl. 50., din care pre lângă spriginul binevoitoriu al Onoratului public, sper că mi-se vor rebonificá spesele de tipariu și cele avute cu cumpĕrarea dreptului de traducere.

Pentru ca sĕ mĕ pot orientá însĕ în privința tiragiului, rog pe Onorații domni, cari vor avè bunăvoința sĕ reflecteze la aceasta carte, sĕ trimită abonamentele la adresa de mai jos *cel mult până la 15 August st. v.*

Timișoara, 3/15 Iuliu 1895.

Aureliu Trif,
colaborator la „Dreptatea".

*) Sunt rugate toate celelalte redacțiuni, în special redacțiunile diarelor din România, sĕ binevoească a reproduce aceasta învitare.

Din public.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din incidentul morții mult regretatului *Gr. T. Bratianu,* junimea română universitară din Viena, în semn de venerațiune și pioasă amintire, a hotărît înființarea unei fundațiuni cu numele *„Fondul Gr. T. Bratianu",* cu menirea de a se ajutá din acel fond *învĕțămĕntul național în Austro-Ungaria.* Spre acest scop s'au lansat 500 liste de contribuire.

Ne mai putĕndu-se întârdiu publicarea sumelor înscrise pe listele înapoiate, subsemnații, însărcinați cu administrarea provisorie a *fondului Gr. T. Brătianu,* aducem în numele colegilor mulțumirile noastre celea mai sincere tuturor contribuitorilor, și în special dlor colectanți:

De la Dra Felicia Rațiu (Lista No. 32) 114 fl., de la dra Lucia Cosma (Lista No. 44) 75 fl., de la dl Sim. Mehedinți (Berlin) (Lista No. 47) (12 mărci) 7 fl. 24 cr., de la dl Andreescu (Anvers) (Lista No. 149) (100 lei) 49 fl. 70 cr., de la dl Sever Ionel Colbași (Lista No. 52) 23 fl. 40 cr., dl Aurel Ciortea (Lista No. 53) 8 fl. 50 cr., Soc. Andreiu Șaguna (Lista No. 63) 5 fl., Soc. In. Micu Clain (Lista No. 65) 5 fl., d. Simion Micu (Lista No. 67) 2 fl., dl N. Garoiu (Lista No. 71) 2 fl., dl Ludu, învĕțător (Lista No. 73) 2 fl. 50 cr., de la dl N. Ivan (Lista No. 82) 7 fl.

De la dl Simion Bula, proprietar (Lista No. 90) 10 fl., de la dl Vincențiu Marcovici (Lista No. 93) 10 fl. 20 cr., de la dl Ioan Slama (Lista No. 94) 4 fl. 50 cr., de la dnul Gr. Mladin (Lista No. 95) 5 fl. 20 cr., de la dl Dr. I Hossan (Lista No. 96 10 fl., de la dl Dr. G. Vessa (Lista No. 97) 4) fl. 30 cr., dela dl I. Ardelean (Lista No. 99) 2 fl. 30 cr., de la dl Vict. Vopovici (Lista No. 104) 1 fl., de la dl Simion Cornea (Lista No. 106) 5 fl., de la dl Visarion Țurca (Lista No. 107) 4 fl., de la dl Dr. N. Maier, protopop (Lista No. 110) 53 fl., de la dl Rechițan (Lista No. 113) 8 fl. 80 cr., de la dl Ion Bratu (Lista No. 114) 8 fl., de la dl V. Milea (Lista No. 115) 4 fl., de la dl P. Juga (Lista No. 116) 3 fl. 30 cr., de la dl Val. Popovici (Lista No. 118) 6 fl. 30 cr., de la dl Dr. Beu (Lista No. 119) fl. 1., de la dl I. Manta (Lista No. 120) 1 fl., de la dl Il. Macelariu (Lista No. 121) 5 fl., de la dl Dr. Racota (Lista No. 124) 8 fl., de la dl Dr. A. Francu (Lista No. 125) 5 fl., de la dl I. Șandru (Lista No. 132) 5 fl., de la dl D. Moldovan (Lista No. 133) 1 fl.. de la dl I. Muntean (Lista No. 134) 1 fl., de la dl I. Mircea (Lista No. 137) 6 fl., de la dl Stefan Morariu (Lista No. 143) 30 fl., de la dl Dr. I. Ivan (Lista No. 150) 1 fl., de la dl Dionisie Roman (Lista No. 152) 1 fl.. de la dl Vasilie Suciu (Lista No. 155) 3 fl., de la dl V. Almășan adv. (Lista No. 159) 2 fl.

De la dl Petre Chițu (lista Nr. 164) (100 lei) 49 fl., de la dl Gr. M. Alexandrescu (lista Nr. 199, 200) (20 lei) 9 fl. 94 cr., de la dl N. Butculescu (lista Nr. 219) (10 lei) 4 fl. 98 cr., de la dl N. Christodul (lista Nr. 225) (83 lei 25 bani) 40 fl. 88 cr., de la dl Căpitan A. Calinescu (lista Nr. 231) (75 lei) 36 fl. 83 cr., de la dl D. Carp, advocat (lista Nr. 232) (10 lei) 4 fl. 95 cr.. de la dl I. Corneanu (lista Nr. 236) (91 lei) 49 fl., de la dl Eug. Cioran (lista Nr. 240) (42 lei 75 bani) 21 fl. 27 cr., de la dl Fr. T. Coandă) (6 lei) 3 fl., de la dl Pădure Leonti (lista Nr. 233) 3 fl., de la dl Samuil Petrescu (lista Nr. 256) 7 fl., de la dl M. Iliuț (lista Nr. 257) 20 fl., de la dl Mandrița Ioan (lista Nr. 259) 18 fl., de la dl Berariu Artemie (lista Nr. 260) 17 fl., de la dl Ciuntuleak M. (lista Nr. 271) 11 fl., de la dl Jacota Veniamin (lista Nr. 274) 7 fl. 50 cr., de la dna Eufrosina Onciul (lista Nr. 279) 35 fl., de la dl Bujor Thoader (lista Nr. 287) 1. fl., de la Dr. Seliski Emanuil (lista Nr. 291) 2 fl., de la dl Hominciu Ion (lista Nr. 292) 7 fl., de la dl Patras Ioachim (lista Nr. 293) 13 fl. 50 cr., de la dl G. Coșa (lista Nr. 304) (19 lei) 9 fl. 42 cr., de la dl G. Diaconovici (lista Nr. 317) (125 lei) 63 fl. 38 cr., de la dl P. Feșteu și N. Brânzeu (lista Nr. 331 și 214) (132 lei, 50 bani) 64 fl. 93 cr., de la dl G. Frunză (lista Nr. 335) (45 lei) 22 fl. 03 cr,, de la dna Paul Furcă (lista Nr. 337) 17 fl., de la dl G. Ilie (lista Nr. 354) (100 lei) 49 fl. 70 cr., de la dl Pandele Micu (lista Nr. 361) 80 lei., de la dl N. Mănărăzeanu (lista Nr. 362) 20 lei.,

De la dl D. Petrescu (lista 386 și 400) (40 lei 50 bani) 19 fl. 97 cr. De la dl S. Perietianu Buzêu (lista 389) (20 lei) 9 fl. 94 cr. De la dl I. R. Guricescu (lista 398) (20 lei) 10 fl. De la dl G. Popescu (lista 395) (16 lei) 7 fl. 92. cr. De la dra Virg Rimniciauu (lista 401) (34 lei) 15 fl. 98 cr. De la dl D. Radeș (lista 404) (169 lei) 83 fl. 89 cr. De la dna Agurita Ravici (lista 406) (28 lei 60 bani) 14 fl. 17 cr. De la dl N. Sotir (lista 412) (10 lei) 4 fl. 98 cr. De la dl Dr. N. Stoicovici (lista 421) (101 lei) 50 fl. 5 cr. De la dl C. Tălășescu (lista 423) (57 lei) 28 fl. 24 cr. De la dl I. Țetu (lista 425) 5 fl. De la dl Anghel Teodor (lista 427) 20 lei. De la dl Ion Vârtejan (lista 433) 425 lei. De la dl Iancu Eliad (lista 435) (80 lei) 39 fl. 68 cr. De la dl Al Gogulescu (lista 444) (192 lei) 96 fl. 58 cr. De la Dr. V. Bianu (lista 451) (50 lei) 25 fl. 32 cr. De la dl Fr. Schuller (lista 479) (10 lei) 4 fl. 97 cr. De la dl prof. Adamescu 484 (14 lei) 6 fl. 91 cr. De la Un moț (lista 495) 16 fl. De la dra Valeria Belle (lista 494) 5 fl. De la Un anonim 5 fl.

Viena, 1 Iuliu 1895.

Drd med. Victor Roșca Drd Comșa Drd A. Borza Drd med. Al. Fodor-Crețulescu Drd med. Alesandru Vajda Drd George Iul. Anca.

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.